

UN VELL MERAVELLÓS

Una vegada era
un vell –oh, cosa rara!,
nét de son avi, i fill
de son pare i sa mare;
i entre les meravelles
que encare corren d'ell
diu que primer fou jove
i que anà fent-se vell.
Sempre que li venia
set, procurava heure
un got, o beire, o càntir
d'un líquid bo per beure;
la fam, l'acontentava
amb qualche rosegó
que, de la seva boca,
baixava al païdô.
Sense llum, tot ho veia
del color de les mosques,
i en canvi s'assegura
que hi sentia a les fosques,
les més hores del dia
feia l'ull aixerit;
però en venir-li sòn,
s'entaforava al llit.
Sembla cert que movia
la llengua quan parlava;
i que el seu caminar
fou la cosa més brava,
una d'aquelles coses
que sobten qui les veu:
car ell sempre avançava
o l'un o l'altre peu.

La seva cara, per
tristíssima planeta,
si no se la rentava
ja és prou que anés ben neta;
i tenia les dents
a la boca (ja és cas),
la qual em penso jo
que era entre barba i nas.
Per fi s'empicà
d'una aital malaltia
que deien que si no
n'eixís, es moriria;
però afegeix la historia
que no tenint dinês
pel metge, no trobà
(ja és estrany) qui el metgés.
Malgrat d'això finà.
Ai las! la mort és trista!
Deixà de respirar,
se li entelà la vista...
Ara son còs és cendra,
no li negueu un plany:
li mancà un any de vida
per ser més vell d'un any.

[CARLES RIBA]

UN POEMA DESCONEGUT DE CARLES RIBA

Fa uns quants anys, mentre preparava la meua tesi de llicenciatura dedicada a estudiar la correspondència entre el pintor Obiols i Carles Riba,¹ vaig localitzar al número 1 de la revista «Cuca Fera»,² corresponent a l'abril de 1917, un text signat amb el pseudònim d'«Ot» que coincidia lletra per lletra amb un de reproduït al primer volum de les *Obres completes* de Carles Riba, edició de 1965. El text és «El cas d'en Juanito», que a la «Cuca Fera» porta a més, l'avant-títol de «Drames barcelonins».³

Però el número de maig de la mateixa revista trobava un altre text signat per «Ot».⁴ Aquesta vegada era un poema: «Un vell meravellós», que vaig suposar també original de Riba, però que no era reproduït a les *Obres Completes* de 1965 ni tampoc ho és en la nova edició de 1984.⁵ Malgrat aquesta absència, la coincidència de pseudònims feia evident que em trobava davant d'un text desconegut de Carles Riba. Tanmateix el tema i el to del poema, com veurà el lector, s'allunyen molt de la poesia de l'autor de *Les Estances*. Però, si es té en compte que només un mes separa la publicació d'«El cas d'en Juanito» de la d'«Un vell meravellós», ambdós signats pel pseudònim d'«Ot», cal convenir que tots dos corresponen a un mateix autor.

Consultats els repertoris habituals: *Els pseudònims usats a Catalunya* de Josep Rodergas,⁶ *Història de la premsa catalana* de Rafael Tasis i Joan Torrent⁷ i *Bibliografia històrica del libro infantil*

1. *Epistolari Carles Riba – Josep Obiols. 5 de setembre de 1920 – 14 de març de 1921*. A cura de Carles-Jordi Guardiola, Universitat Autònoma de Barcelona, 1976. (Inèdit.)

2. «Cuca Fera», any I, número 1, B., 19 abril 1917, ps. 8-10.

3. Reproduït només amb el títol d'«El senyor Juanito» a *Obres Completes*, vol. I, B., Ed. 62, 1965, ps. 641-644.

4. «Cuca Fera», any I, número 4, B., 10 maig 1917, p. 52.

5. *Obres completes*, vol. I, B., Ed. 62, 1984.

6. Josep Rodergas i Calmell, *Els pseudònims usats a Catalunya*, B., Millà, 1953.

7. Rafael Tasis i Joan Torrent, *Història de la premsa catalana*, 2 vols., B., Bruguera, 1966.

en catalán de Teresa Rovira i M. del Carme Ribé,⁸ cap d'ells no dóna referència del pseudònim «Ot».⁹ Tanmateix la *Història de premsa catalana* dóna el nom de Carles Riba com a col.laborador de la revista «Cuca Fera», però a la revista no apareix cap text signat personalment per ell, la qual cosa em referma a atribuir al poeta el text d'*Un vell meravellós* signat per «Ot».

A més a més, per aquesta època Riba era un prou abundant escriptor de textos destinats als infants: ultra col.laborador de l'Editorial Muntanyola en feines diverses, el 1917 comença a publicar a la mateixa editorial els fascicles de *Les aventures d'en Perot Marrasquí* i el 1918 publica, si bé la data no és segura, *Guillot bandoler*, *Joan Feréstec* i *Joan Matusser*; mentre tradueix els *Contes d'infants i de la llar* de Grimm que publicarà el 1919. Tota aquesta activitat, la major part de la qual té objectius estrictament materials, és lògic que deixi róssec en un jove de 24 anys, literàriament encara per quallar.

No és estrany, doncs, que Carles Riba intenti l'aventura de la literatura infantil: la prosa ja ens és coneguda; de la poesia ens queda aquesta mostra curiosa, aquest retrat bàsicament descriptiu i ingenu d'un vell meravellós, ben lluny de *les Estances* que escrivia per aquesta mateixa època. Segurament la prova no el va satisfer. *Un vell meravellós* restà enterrat sota el pseudònim d'«Ot» a la «Cuca Fera» amb la secreta esperança, potser, que quedés per sempre inconegut.

Amb motiu del vint-i-cinquè aniversari de la mort de Carles Riba m'ha semblat interessant rescatar-lo de l'oblit i donar-lo a conèixer com una mostra més del gran poeta de *Les Elegies de Bierville*.

CARLES-JORDI GUARDIOLA

8. Teresa Rovira i M. del Carme Ribé, *Bibliografia històrica del libro infantil en catalán*, Madrid, Anaba, 1972.

9. El pseudònim d'«Ot» tampoc no surt referenciat a les biografies d'Albert Manent dedicades a *Josep Carner i el Noucentisme* (B., Ed. 62, 1969) i a *Jaume Bofill i Matas* (B., Ed. 62, 1979).

DER TOD DES EMPEDOKLES

... und *einer*

Ist itzt Sonne der Athenerinnen,
Sophokles! dem von allen Sterblichen
Zuerst der Jungfraun herrlichste Natur
Erschien und sich zu reinem Angedenken
In seine Seele gab.–
. . . . jede wünscht sich, ein Gedanke
Des Herrlichen zu sein, und möchte gern
Die immerschöne Jugend, eh sie welkt,
Hinüber in des Dichters Seele retten,
Und frägt und sinnet, welche von den Jungfern
Der Stadt die zätlichernste Heroide sei,
Die seiner Seele vorgeschwebt, die er
Antigone genannt ...